

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. P. K., Ph.D., MBA**, zast. obecnou zmocněnkyní V. K., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2022, čj. MPSV-2022/57994-421/1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 5. 2024, čj. 31 A 75/2022-97,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 5. 2024, čj. 31 A 75/2022-97, **se ruší** a věc **se vrací** krajskému soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce chtěl u úřadu práce nahlížet do spisů jiné osoby – pana Z. –, a to ve všech věcech týkajících se „*dávек, příspěvků na bydlení, podpory či jiných plnění, o které pan Z. požádal v letech 2017 až 2019*“. Úřad práce žalobci nahlížení do spisů odepřel (§ 38 odst. 2 a 5 správního řádu). Proti tomu se žalobce odvolal, ale ministerstvo jeho odvolání zamítlo.

[2] Proti rozhodnutí ministerstva podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud žalobě napoprvé vyhověl a rozsudkem čj. 31 A 75/2022-68 zrušil rozhodnutí ministerstva i usnesení úřadu práce o odepření nahlížení do spisů. Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány nedostatečně identifikovaly právní zájem nebo jiný vážný důvod, o které žalobce opíral svou žádost o nahlížení do spisů, a jejich rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušil.

[3] Ke kasační stížnosti ministerstva však NSS zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. NSS ve svém rozsudku čj. 10 As 308/2023-25 dospěl k závěru, že

úřad práce skutečně identifikoval žalobcův právní zájem nebo jiný vážný důvod k nahlížení nedostatečně, pochybení úřadu práce však napravilo ministerstvo. Jeho rozhodnutí z hlediska přezkoumatelnosti již obstálo a krajský soud měl věc posoudit věcně.

[4] V dalším řízení krajský soud nyní přezkoumávaným rozsudkem žalobě opět vyhověl a rozhodnutí ministerstva i napodruhé zrušil. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce splnil první zákonnou podmínku nutnou k nahlížení do spisů, neboť prokázal právní zájem, kvůli kterému chtěl do spisů nahlížet (srov. bod 17 rozsudku krajského soudu). Ohledně druhé zákonné podmínky dospěl krajský soud k závěru, že správní orgány posoudily její splnění nedostatečně. Správní orgány pouze obecně uvedly, že správní spisy pana Z. obsahují informace sociální povahy a v případě umožnění nahlížení do jeho spisů by byla porušena ochrana jeho soukromí a ochrana jeho osobních údajů. Správní orgány však nepoměřily žalobcův právní zájem a dotčení práv pana Z., jejich rozhodnutí tedy krajský soud shledal opět nepřezkoumatelnými (body 18 až 21 rozsudku krajského soudu).

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti

Kasační stížnost

[5] Proti rozsudku krajského soudu podalo ministerstvo i napodruhé kasační stížnost. Domnívá se, že krajský soud věc nesprávně právně posoudil a jeho rozsudek je nepřezkoumatelný.

[6] Ministerstvo nesouhlasí, že by ani úřad práce, ani ministerstvo neprovedly poměření mezi žalobcovým právním zájmem na nahlížení do spisů a zásahem tohoto nahlížení do práv pana Z.. Úřad práce uvedl, že správní spisy pana Z. obsahují velké množství specifických informací o jeho sociální situaci a za takového stavu převládá právo na ochranu jeho soukromí a osobních údajů. Ministerstvo k těmto závěrům poté navíc upozornilo na žalobcův účelový postup (kdy značnou část informací úřad práce žalobci v minulosti již poskytl a nyní chtěl žalobce na základě téměř shodných tvrzení plošně nahlížet do všech spisů pana Z.), zásadu neveřejnosti správního řízení a rozsáhlost žalobcem požadovaného nahlížení, kdy žalobce mohl v civilním řízení využít postup podle § 128 občanského soudního řádu a prostřednictvím soudu si mohl vyžádat konkrétní informace, které potřeboval. Ministerstvo tedy vzalo v potaz všechny tyto skutečnosti, poměřilo je se žalobcovým právním zájmem na nahlížení a nahlížení žalobci odepřelo.

[7] Ministerstvo nerozumí, jakou podrobnost jeho odůvodnění po něm krajský soud vyžaduje, a především se mu jeví jako nereálné, aby proti právnímu zájmu žadatele o nahlížení stavělo konkrétní informace ze správních spisů, kvůli kterým nahlížení neumožnilo. Takový postup by byl nadměrně administrativně náročný, a zejména by při něm mohlo dojít ke zveřejnění informací, jejichž zveřejnění nechtělo ministerstvo prostřednictvím nahlížení připustit.

[8] Ministerstvo tedy nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že by odůvodnění jeho rozhodnutí bylo příliš obecné a do budoucna by mohlo umožnit univerzální odpírání práva

pokračování

na nahlížení do spisů. Ministerstvo ve spolupráci s úřadem práce rozhodnutí dostatečně individuálně odůvodnilo a žalobcovu žádost po právu zamítlo.

[9] Dále ministerstvo zpochybnilo i výklad § 17 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který provedl krajský soud, a v závěru ministerstvo upozornilo na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 8. 2022, čj. 77 A 119/2021-205, ve kterém krajský soud v téměř shodné věci shodného žalobce potvrdilo zákonnost odmítnutí nahlížení do spisů.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] V nynější věci se jedná o opakovanou kasační stížnost ministerstva. NSS se tedy nejprve zabýval její přípustností. Podle § 104 odst. 3 písm. a) je totiž nepřipustná kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno NSS. V nynější věci se krajský soud závazným právním názorem NSS řídil, rozhodnutí ministerstva napodruhé zrušil z jiného důvodu než v případě prvního rozsudku. V nynější kasační stížnosti ministerstvo napadá právě druhý důvod zrušení svého rozhodnutí, který NSS ještě neposuzoval, kasační stížnost ministerstva je tedy přípustná.

[12] Kasační stížnost je rovněž důvodná.

[13] Nahlížení do spisu lze osobě odlišné od účastníka řízení umožnit podle § 38 odst. 2 správního řádu, pokud jsou splněny dvě podmínky. Žadatel musí prokázat právní zájem nebo jiný vážný důvod, a nesmí tím být porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem (shodně např. rozsudek NSS ze dne 19. 8. 2020, čj. 5 As 314/2019-34, bod 13).

[14] Již výše NSS zrekapituloval, že svým prvním rozsudkem v této věci se NSS neztotožnil s právním závěrem krajského soudu ohledně údajné nedostatečné identifikace právního zájmu, o který žalobce opřel svou žádost o nahlížení do spisů. V nynější věci je sporná dostatečnost odůvodnění druhé zákonné podmínky. Krajský soud ve svém druhém rozsudku dospěl k závěru, že ministerstvo nedostatečně poměřilo žalobcův právní zájem na nahlížení do spisů se zásahem tohoto nahlížení do práv pana Z.. Proto krajský soud i napodruhé zrušil rozhodnutí ministerstva pro nepřezkoumatelnost.

[15] S tímto závěrem krajského soudu však NSS nesouhlasí.

[16] Ve své kasační stížnosti ministerstvo obsáhle zrekapitulovalo všechny důvody, které ve spojení s úřadem práce jako prvostupňovým správním orgánem při posouzení věci zohlednilo a kvůli kterým odmítlo žalobci nahlížení do správních spisů pana Z.. NSS přitom s ministerstvem souhlasí, že takové zdůvodnění bylo dostatečné a krajský soud měl věc meritorně posoudit.

[17] Již úřad práce ve svém rozhodnutí uvedl, že správní spisy pana Z. obsahují velké množství specifických informací o jeho sociální situaci a v této situaci převládá právo na ochranu jeho soukromí a osobních údajů. Toto odůvodnění by i podle názoru NSS bylo samo o sobě nedostatečné a zde NSS odkazuje na judikaturu, kterou správně citoval již krajský soud, podle které nepřipustnost nahlížení nelze odůvodnit toliko obecným tvrzením o citlivosti informací (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 8. 2017, čj. 51 A 42/2016-34).

[18] Shodně jako v prvním rozsudku NSS ovšem upozorňuje, že závěry úřadu práce doplnilo a rozvedlo ministerstvo. Rozhodnutí správních orgánů se posuzují jako jeden celek a jako takové již odůvodnění správních orgánů z hlediska jejich přezkoumatelnosti ob stojí. Ministerstvo vedle již výše zmíněných sociálních informací a ochranou soukromí a osobních údajů pana Z. upozornilo na žalobcův účelový postup, kdy značnou část informací úřad práce žalobci v minulosti již poskytl a nyní chtěl žalobce na základě téměř shodných tvrzení plošně nahlížet do všech spisů pana Z. za období let 2017 až 2019. Dále ministerstvo zmínilo zásadu neveřejnosti správního řízení a rozsáhlost žalobcem požadovaného nahlížení, kdy žalobce mohl v civilním řízení využít postup podle § 128 občanského soudního řádu a prostřednictvím soudu si mohl vyžádat konkrétní informace, které potřeboval. Ministerstvo tedy především dospělo k závěru, že žalobce již disponoval informacemi potřebnými k případné ochraně jeho práv v soudním řízení, požadoval plošně nahlížet do spisů pana Z. za období tří let, navíc spisy vzhledem k povaze řízení obsahovaly značný počet citlivých informací o panu .. Zejména na základě těchto důvodů ministerstvo dospělo k závěru, že nelze nahlížení do spisů povolit. Takové odůvodnění, které NSS nyní ve stručnosti shrnul, bylo podle jeho názoru dostatečné. Nebylo přitom nezbytně nutné provádět formalizovaný test proporcionality, postačovalo porovnání v kolizi stojících zájmů a práv v „obecné“ podobě.

[19] NSS tedy i ohledně posouzení splnění druhé zákonné podmínky dospěl k závěru o dostatečném odůvodnění rozhodnutí ministerstva. Krajský soud věc v dalším řízení již v plné míře věcně posoudí.

[20] Závěrem NSS pro úplnost dodává, že se prozatím nezabýval body 22 až 33 rozsudku krajského soudu, které krajský soud uvedl jako *obiter dictum* svého rozsudku. Všechny zde vyřčené závěry bude krajský soud moci zopakovat v rámci meritorního posouzení věci a NSS se k nim bude moci vyjádřit v případném dalším kole kasačního řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] NSS tedy uzavírá, že i druhá kasační stížnost ministerstva byla důvodná; proto i nyní zrušil rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným NSS (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud v dalším řízení věc již meritorně posoudí a v novém rozhodnutí rovněž rozhodne i o náhradě nákladů nynějšího kasačního řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

10 As 110/2024 - 44

V Brně dne 30. července 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu